

SAMUEL BJERK

**Andeo
u šumi**

Prevela s norveškog
Jelena Loma

■ Laguna ■

Naslov originala

Samuel Bjørk

DET HENGER EN ENGEL I SKOGEN

Copyright © Samuel Bjørk 2013

Published by agreement with Ahlander Agency

Translation copyright © 2020 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Dana 28. avgusta 2006. u porodilištu Bolnice u Ringerikeu na svet je došla jedna devojčica. Majka Katarina Ulsen, vaspitačica stara dvadeset pet godina, patila je od hemofilije i preminula je na porođaju. Babica i pojedini članovi medicinskog osoblja koji su prisustvovali porođaju kasnije su bebu opisali kao neobično lepu, tihu ali budnog pogleda, zbog kojeg su svi zaposleni razvili naročit odnos prema njoj. Katarina Ulsen se na prijemu u porodilište izjasnila da je otac nepoznato lice. U narednim danima je Bolnica, u saradnji sa Opštinom Ringerike, ušla u trag detetovoj babi po majci koja je u datom trenutku imala prebivalište u Bergenu. Baba nije znala za ćerkinu trudnoću, a kada je stigla u bolnicu, ustanovilo se da je novorođenče nestalo iz porodilišta. Narednih nedelja Policijska uprava u Ringerikeu vodila je obuhvatnu potragu koja nije urodila plodom. Posle dva meseca u centru Henefosa pronađeno je obešeno telo švedskog medicinskog tehničara po imenu Juakim Viklund. Na podu ispod tela nalazilo se pismo, otkucano na mašini, u kojem je pisalo „Oprostite mi“.

Beba nikad nije pronađena.

Lisa ide u školu, poskakuje od sreće,
u novoj haljinici, vratiti se neće.

I

1

Valter Henriksen je sedeo za stolom i svojski se trudio da pojede bar nekoliko zalogaja onog što mu je žena poslužila. Jaja sa slaninom. Haringa, kobasica i domaći hleb. Čaj od lekovitog bilja iz njihove bašte. Toliko je želela da ima svoju baštu da su kupili tu kuću daleko od centra Osla, gde im je šuma Estmarka bila najbliži sused. Namera je bila da usvoje zdrave navike. Da idu u šetnje po šumi. Da imaju vlastiti povrtnjak. Da beru bobice i pečurke. I, što je najvažnije, da pas dobije veću slobodu. Bio je to koker španijel kog Valter Henriksen nije mogao očima da vidi, ali je voleo ženu, pa je pristao na sve to.

Progutao je parče hleba sa haringom boreći se celim bićem protiv nagona da ga odmah povrati. Srknuo je sok od pomorandže i jedva se nekako osmehnuo, iako ga je glava bolela kao da ga je neko udario čekićem. Proslava prethodne večeri u kolektivu nije prošla kao što je nameravao, ni ovog puta nije uspeo da se uzdrži od pića.

Dok su u pozadini brujale vesti, Valter se trudio da pročita ženin izraz lica. Da odredi njeno raspoloženje. Da ustanovi da li je ipak bila budna kada se on stropoštao u krevet, negde pred zoru, nije se sećao tačno kad, ali sigurno je bilo kasno,

prekasno; kao kroz maglu se sećao da je skinuo odeću, ustanovio da mu žena spava, pomislio: *dobro je*, a onda se onesvestio na strahovito tvrdom dušekui koji je ona insistirala da kupe pošto je baš muče leđa u poslednje vreme.

Valter se tiho nakašljao, obrisao usta salvetom i pogladio se po stomaku, praveći se da je uživao u doručku i da je sad sit.

„Možda bih ja mogao da prošetam Ledi?“ , promrmljao je uz nešto što se nadao da liči na osmeh.

„Naravno, bilo bi baš lepo“, složila se njegova žena, donekle iznenađena pošto je znala da on ne voli tu trogodišnju kuju, iako su retko pričali o tome.

„Možda bi danas mogao da je prošetash malo dalje od kuće?“

Očekivao je onaj blago pasivno-agresivni ton kojim mu se obično obraćala kada je nezadovoljna zbog nečeg, onaj osmeh koji nije pravi osmeh, već nešto sasvim drugačije, ali nije otkrio ništa od toga, izgledala je zadovoljno, kao da ništa nije primetila. Ipak se izvukao, dobro je. A ubuduće, obećao je sebi, toga više neće biti. Samo zdrav život. Gotovo je sa proslavama na poslu.

„I mislio sam da je odvedem u Maridal, možda onom stazom do jezera.“

„Pa to je idealno“, odgovori mu žena s osmehom.

Pomazila je kerušu po glavi, cmoknula je u čelo i počevala je iza uva.

„Ideš s taticom u šetnju, znaš, pa to je baš sjajno, zar ne, ma sjajno će vam biti, ti si jedna dobra kuca, je li tako, ko je moja kuca?“

Šetnja po dolini Maridalen prošla je kao i inače kada bi, u retkim prilikama, poveo psa onamo. Valter Henriksen nikad nije voleo pse, nije znao ništa o psima, da se on pitao, na svetu ne bi ostao ni jedan jedini pas. Sve ga je više nervirala glupa kuja koja ga je sve vreme vukla da požuri. Ili bi se ukopala u mestu. Ili bi vukla na suprotnu stranu od one na koju se Valter namerio.

Konačno je izbio na stazu ka jezeru Daušen. Tu je bar smeo da pusti psa sa povoca. Kleknuo je, pokušao da je pomazi po glavi, da bude nežan, a onda je otkopčao povodac.

„Evo, sad možeš da trčiš.“

Pas ga pogleda tupavim očima i isplazi jezik. Valter zapali cigaretu osetivši na trenutak nešto nalik na ljubav prema kujici. Pa nije ona kriva. Nije to loš pas. I glavobolja ga je prolazila, prijao mu je svež vazduh. Ubuduće će voleti tog psa. Kakva je to pametnica. Uostalom, baš im je lepo kad tako cunjaju po šumi. Skoro kao drugari, a uz to je i poslušna, ma pametnica. Iako joj je skinuo povodac, išla je mirno stazom pored njega.

Kako je to pomislio, španijelka poskoči i odjuri sa staze u šumu.

Sranje.

„Ledi!“

Ne napuštajući stazu, Valter Henriksen je dozivao, ali uzalud. Onda je bacio cigaretu, tiho opsovao i počeo da se penje kosinom u pravcu u kojem je keruša otrčala. Posle nekoliko stotina metara zastao je kao ukopan. Na malom proplanku pas je sasvim mirno ležao na zemlji. Tada Valter ugleda da sa obližnje grane visi jedna devojčica. Klatila se. Na leđima je nosila školsku torbu, oko vrata cedulju:

Putujem bez pratnje.

Valter Henriksen pade na kolena i nehotice učini ono što mu je dolazilo da učini još otkako se probudio.

Povratio je po sebi i zaplakao.

2

Miju Kriger su probudili galebovi.

Dosad je verovatno trebalo da se navikne na njih, pošto su ipak prošla četiri meseca otkako je kupila tu kuću na zabačenom ostrvcetu, ali se činilo da joj grad ne dopušta da ga zaboravi. Dok je živela na Torshovu, u Vogtovoju ulici, okružena bukom, autobusima, tramvajima, policijskim sirenama, hitnom pomoći, ništa od toga je nikad ne bi probudilo, možda ju je čak i umirivalo, ali te galebove, njihovo kričanje nije mogla da prenebregne. Možda zato što je inače bilo sasvim tiho?

Protegnula se da dohvati sat sa noćnog stočića, ali nije uspeła da vidi vreme. Kazaljke su joj se gubile pred očima u nekakvoj izmaglici, bilo je deset i petnaest ili pola dva, ili dvadeset pet do ničeg. Još je bila pod dejstvom onih tableta od sinoć. *Ne smete konzumirati alkohol uz ovaj lek*, ali koga je briga. Mija ionako ima još dvanaest dana života, na kalendaru dole u kuhinji ostalo je još dvanaest kvadratića koji nisu precrtani.

Još dvanaest dana. Osamnaesti april.

Ustala je, obukla islandski džemper i odbauljala niz stepenice u dnevnu sobu.

Tablete joj je prepisao kolega. Taj prijatelj po dužnosti koji je trebalo da joj pomogne da zaboravi, da prevaziđe, da nastavi

dalje. Policijski psiholog. Ili pak psihijatar? Valjda samo psihijatri smeju da prepisu lekove? Kako bilo, imala je sve što joj je bilo potrebno. Čak i tu, na ostrvu, iako nije bilo lako otići do apoteke. Morala bi da se obuče. Da upali motor na čamcu. Da se smrzava petnaest minuta do pristaništa. Da upali auto i ostane na kolovozu četrdeset minuta koliko traje vožnja do Filana, što mu dođe nekakav centar, mada i nije neki centar, ali ima apoteku u tržnom centru *Jurten*. U tom tržnom centru postoji i prodavnica pića. Recepti su je čekali, odobreni su iz Osla. Apodorm, vival, lamiktal, citalopram. Neki od psihijatra, neki i od lekara. Osoblje ljubazno i predusretljivo. *Pazite da ne uzmete prekomernu dozu*, ali Miji Kriger nije bilo ni nakraj pameti da pazi. Nije došla tu da ozdravi. Već da nestane.

Još dvanaest dana. Osamnaesti april.

Mija Kriger uze flašu kisele vode iz frižidera, pa se obuče i siđe do obale. Sela je na stenu, obavila jaknu oko sebe i popila prvu dozu za taj dan. Džepovi pantalone puni tih drangulija. Šarene tablete. Nije imala predstavu koje je popila taj dan, još je bila ošamućena, ali nije ni bilo važno. Sprala ih je gutljajem kisele vode i pružila stopala ka talasima. Zurila je u svoja stopala. To nije imalo nikakvog smisla, nije ih doživljavala kao svoja, već kao tuđa stopala, negde daleko. Podigla je pogled sa njih ka pučini. Ni to nije imalo nikakvog smisla, ali se naterala da gleda tamo, ka horizontu u daljini, ka onom ostrvcetu na pučini kojem nije znala ime.

Odabrala je to mesto nasumice. Hitra. Ostrvo u Trendelagu. Moglo je biti i bilo gde drugde, dokle god je usamljeno. Pustila je agenta za nekretnine da odabere. Prodaj ovaj moj stan i nađi mi nešto drugo. Pogledao ju je čudno, kao da je luda ili glupa, ali bilo mu je stalo da zaradi, pa ga valjda nije bilo briga, šta se to njega ticalo. Prazni kez, ljubazni ton, srediće on to, da li želi odmah da proda stan? Da li ima nešto konkretno na umu? Lažna ljubaznost, prozrela je taj njegov pogled. Pripade joj muka kad ga se prisetila. Tih groznih, lažljivih očiju. Iz nekog

razloga je oduvek mogla da vidi ljude iznutra kada im se nađe u blizini. Da dopre do njega, do tog ljigavog stvorenja u odelu i sa kravatom, a ono što je tad videla, nije joj se svidelo.

Kad već imaš taj dar, moraš da ga koristiš. Kako to ne shvataš? Moraš ga iskoristiti za nešto, za ovo!

Đavola će ga više koristiti za bilo šta. Više neće. Nikad više. Ta pomisao ju je sasvim umirila. Uopšte, bila je vrlo spokojna otkako je došla tu. Na Hitru. Agent je valjano obavio zadatak. Umalo je pomislila i nešto lepo o njemu.

Mija Kriger ustade sa stene i pođe stazom ka kući. Bilo je vreme za prvo piće tog dana. Iako nije znala koliko je sati, bilo je krajnje vreme. Kupovala je skupa pića, morala je unapred da ih poruči, što je možda bilo protivrečno, pošto joj nije bilo ostalo još mnogo vremena, ali, s druge strane, što da ne? Zašto ovo? Zašto ne ono? Odavno je prestala tako da razmišlja. Otvorila je bocu armanjaka *Domaine de Pantagnan 1965 Labeyrie* i nalila tri četvrtine šolje koju je našla neopranu u kuhinji. Armanjak od osamsto kruna u prljavoj šolji. *Vidiš li koliko me je briga? Misiš da me je briga?* Osmehnula se za sebe, uzela još nekoliko tableta iz džepa i vratila se na onu stenu.

Opet joj se omakla pohvalna pomisao o agentu sa previše belim zubima. Da je tražila mesto gde će živeti, ovo bi joj sasvim odgovaralo. Vazduh, pogled na more, spokoj pod belim oblacima. Nikad nije imala naročit odnos prema Trendelagu, ali joj se to ostrvo svidelo čim je stigla. Na njemu su živeli jeleni. Beskonačno mnogo jelena, što ju je oduševilo, zar nisu oni živeli negde drugde, u filmovima su živeli na Aljasci. Prekrasna životinja koju su pojedini po svaku cenu želeli da ustrelje. Mija Kriger je naučila da puca na akademiji, ali nikad nije volela oružje. Oružje nije igračka, oružje se koristi samo po prekoj potrebi, a po mogućstvu ni tada. Na Hitri je sezona lova na jelene trajala od septembra do novembra, ali je jednog dana na putu do apoteke prošla pored grupice mladića koji su utovarivali ulovljenog jelena u kombi. U februaru, van sezone.

Nakratko joj je došlo da stane, da ih legitimiše, prijavi, da ih kazni prema zasluži, ali se ugrizla za jezik i samo prošla.

Jednom policajac, uvek policajac?

Nikad više. Zajebi.

Još dvanaest dana. Osamnaesti april.

Iskapila je armanjak, legla na stenu i zažmurila.

3

Holger Munk se preznojavao na aerodromu u Vernesu, čekajući da mu isporuče iznajmljeno vozilo. Avion je, kao i uvek, kasnio zbog magle na aerodromu Gardermun, a Holger se tad ponovo setio naučnika Jana Fredrika Viborga, koji je navodno počinio samoubistvo u Kopenhagenu nakon što je kritikovao planove da se glavni aerodrom u Oslu izgradi na lokaciji sa tako lošim vremenskim prilikama. Čak i sada, posle osamnaest godina, taj slučaj je i dalje progonio Holgera Munka: odrasli muškarac koji se ubio skokom kroz tesan hotelski prozorčić, bez ikakvog povoda, tik pred usvajanje planova za aerodrom u Skupštini. Zašto ni danska ni norveška policija nisu valjano rasvetlile taj slučaj?

Munk napusti te misli kada se plavokosa devojka za šalterom *Europkara* nakašljala skrećući mu pažnju da priđe.

„Munk“, rekao je suvo. „Trebalo bi da su kola unapred poručena.“

„O, Munk, pa čestitam vam na novom muzeju u Oslu!“

Munk nije odmah shvatio šalu.

„Ili možda ipak niste čuveni slikar?“ Devojka se smeškala veselo kuckajući u računar pred sobom.

„Šta? Ne, nisam taj slikar“, suvo će Munk. „Nismo čak ni u srodstvu.“

Da jesmo, sigurno ne bih sad stajao ovde, sa takvim nasleđstvom, pomisli Munk, a devojka mu tutnu neki papir da potpiše.

Holger Munk je mrzeo avione, zato sada nije bio u sjajnom raspoloženju. Nije se on plašio da će se avion srušiti, matematika mu je bila hobi, pa je znao da su izgledi da se avion sruši manji od toga da te grom udari dvaput u istom danu. Ne, Holger Munk je mrzeo avione zato što su mu sedišta postala pretesna.

„Izvolite“, reče ljubazno devojka u zelenoj uniformi pružajući mu ključeve. „Lep, prostran volvo V70, sve je plaćeno unapred, možete da ga vozite koliko hoćete i vratite kada i gde budete hteli. Srećan put.“

Prostran? Da li ga je opet zavitalavala ili je želela da ga odobrovolji? Evo, izvoli jedan prostran auto u koji ćeš sigurno stati pošto si se toliko zaokruglio da više ne vidiš vlastite cipele.

Dok je išao prema parkiralištu, Holger Munk je spazio svoj odraz u velikim prozorima aerodroma. Možda je stvarno krajnje vreme. Za teretanu. Za zdraviju hranu. Treba da skinješ nekoliko kila, počeo je u poslednje vreme da razmišlja o tome, iz više razloga. Odavno je on raskrstio sa trčanjem za kriminalcima po ulici, imao je podređene koji će to raditi za njega, ne, nije to bio pravi razlog, već to što je Holger Munk proteklih nedelja postao pomalo tašt.

Holgere, pa je li to nov džemper? Holgere, pa je li to nov sako? Holgere, pa jesi li ti to potkresao bradu?

Otključao je volvo, stavio telefon u držač i uključio ga. Ve-zao se, upalio motor i krenuo ka centru Trondhejma. Utom počеше da mu pristizu poruke. Holger uzdahnu. Isključiš telefon samo na sat vremena, a onda opet lavina. Nikad ne možeš pobeći od sveta. Nije sasvim tačno da je bio nervozan samo zbog aviona. Mnogo toga mu se dešavalo u poslednje vreme. I na poslu i kod kuće. Prešao je prstom preko ekrana smart

telefona koji im je bilo naređeno da kupe, policija je morala da se modernizuje, ažurira, čak i u Henefosu, gde je boravio proteklih godinu i po dana. Tamo je započeo karijeru, a sada se vratio. Zbog onih događaja na obali jezera Trivan.

Sedam propuštenih poziva iz centralnog štaba na Grenlandu. Dva od bivše žene. Jedan od ćerke. Dva iz staračkog doma. I bezbroj poruka.

Holger Munk je rešio da ostavi svet po strani još malo. Pronašao je stanicu državnog radija *NRK Klasisk*, otvorio prozor i zapalio cigaretu. Cigarete su bile njegov poslednji porok, ako, naravno, izuzmemo hranu, premda to uopšte nije isto. Holgeru Munku nije bilo ni nakraj pameti da ostavi pušenje ma koliko zakona političari izmislili i ma gde sve lepili znakove za zabranjeno pušenje, kao, na primer, na kontrolnoj tabli tog iznajmljenog auta.

Nije mogao da razmišlja bez cigarete, a ako je Holger Munk nešto voleo, to je bilo da razmišlja. Da uposli mozak. Telo nije važno dokle god mozak funkcioniše. Na radiju su pustili Hendlovog *Mesiju*, to nije bio Munkov omiljeni kompozitor, ali bio je prihvatljiv. On je više voleo Baha, više je voleo matematiku u muzici, nije mario za osećajne kompozitore. Nije mario za Vagnerove arijevske bojne pokliče, za Ravelov impresionistički svet emocija. Munk je klasičnu muziku slušao da pobegne od svih tih ljudskih osećanja. Da su ljudi jednachine, sve bi bilo mnogo jednostavnije. Pogled mu skrenu ka burmi na prstu. Setio se Marijane, svoje bivše žene. Prošlo je već deset godina, a on se nije naterao da skine prsten. Zvala ga je. Možda je...?

Nije. Sigurno ga je zvala zbog svadbe. Njihova ćerka Mirijam se udaje. Treba da se dogovaraju oko toga. I to je sve. Bacivši opušak kroz prozor, Holger Munk zapali još jednu.

Ne pijem kafu ni alkohol. Jebiga, mogu valjda bar ponekad da zapalim.

Holger Munk se napio samo jednom u životu, kada je imao četrnaest godina, i to od očeve trešnjevače u vikendici u Larviku. Otad nije okusio alkohol.

Nije imao potrebu. Niti želju. Zar da ošteti moždane ćelije? Ni za živu glavu. Ali zato cigarete, a i poneki hamburger... to je već bilo drugo.

Skrenuo je na *Šelovu* benzinsku pumpu kod gostionice *Stav*. Tamo je poručio komplet obrok uz hamburger sa slaninom i pojeo ga je na klupi s pogledom na Trondhejmski fjord. Kad bi neko pitao kolege da opišu Holgera Munka u tri reči, od te tri bi „štreber“ bile prve dve. Treća, eventualno, „pаметan“ ili pak „previše dobar“. Ali „štreber“ u svakom slučaju. Debeli, ljubazni štreber koji nikad ne pije, a voli matematiku, klasičnu muziku, ukrštene reči i šah. Možda dosadnjikav, ali izvrstan detektiv. I pravedan šef. Zato mu nisu zamerali što nikad ne izlazi s njima na pivo, ili što nema devojkicu još otkako ga je žena ostavila zbog jednog nastavnika iz Huruma koji ima godišnji odmor od dva meseca i ne izlazi iz kuće usred noći a da ne kaže kuda ide. Niko nije po procentu rasvetljenih slučajeva bio ravan Holgeru Munku, svi su toga bili svesni. Svi su voleli Holgera Munka. Pa opet, onomad su ga šutnuli nazad u Henefos.

Nije ovo degradacija, već prekomanda. S moje tačke gledišta, treba da budeš srećan što nisi otpušten.

Došlo mu je da istog trenutka da otkaz, tada, ispred Mikelsonove kancelarije na Grenlandu u Oslu, ali se dozvao pameti. Jer gde bi se inače zaposlio? U obezbeđenju?

Holger Munk se vratio u auto i produžio auto-putem E6 ka Trondhejmu. Zapalio je još jednu cigaretu prateći obilaznicu južno od grada. Iznajmljeni auto je imao GPS uređaj, ali ga Munk nije uključio. Znao je kuda ide.

Mija Kriger.

S toplinom se prisetio bivše koleginice, i utom se oglosio telefon.

„Ovde Munk.“

„Gde si, jebote?“

Na drugoj strani veze bio je uzrujani Mikelson, verovatno na ivici infarkta. Kako je taj čovek preživljavao već deset godina na načelničkom mestu u policijskoj stanici, nikome nije bilo jasno.

„U autu, gde si ti, jebote?“, odvrati Munk suvo.

„Gde u autu? Jesi li stigao?“

„Ne, nisam još stigao, tek sam sleteo, mislio sam da znaš, šta uopšte hoćeš?“

„Samo da proverim hoćeš li uraditi ono što smo se dogovorili.“

„Poneo sam fasciklu i nameravam da je isporučim, ako na to misliš.“ Munk uzdahnu. „Zar sam stvarno morao da idem lično samo zbog toga? Zašto nisi poslao kurira? Ili angažovao lokalnu policiju.“

„Vrlo dobro znaš zašto si ti morao da kreneš“, odvrati Mikelson. „I hoću da ovog puta stvarno poslušas naređenje.“

„Kao prvo...“ Munk ponovo uzdahnu bacajući opušak kroz prozor. „Ja tebi ne dugujem ništa. Kao drugo, ja tebi ne dugujem ništa. Kao treće, ti si kriv za to što više ne koristim mozak za ono za šta treba da ga koristim, pa bi ti bolje bilo da ćutiš. Znaš li uopšte kakvi mi slučajevi sada stižu? Da li te to zanima, Mikelsone? Na šta danas liči moj posao?“

Njegov sagovornik malo počuta, a Munk se zasmejao u sebi.

Mikelson je najviše na svetu mrzeo da moli drugog za uslugu. Munk je znao da se njegov nekadašnji šef nervira i uživao je u tome što ovaj mora da se suzdržava i što neće sve biti kako je zamislio.

„Samo to obavi.“

„Razumem, gospodine!“ Munk se iscerio salutirajući u autu.

„Nemoj mi ironisati, Munk, nego me pozovi kad budeš imao vesti.“

„Hoću, nego, još nešto...“

„Šta?“, zagrme Mikelson.

„Ako se ona vrati, vraćam se i ja. Dosta mi je Henefosa. I hoću da se vratimo u stare prostorije. U Maribuovoj ulici. Da radimo spolja. Isti tim kao pre. Dogovoreno?“

Mikelson je malo počutao pre nego što se oglasio.

„Ni govora. Ne dolazi u obzir. Munk, to...“

Munk se osmehnuo i prekinuo vezu pre nego što je Mikelson stigao da nastavi. Zapalio je još jednu, pojačao radio i skrenuo ka Orkangeru.

4

Mija Kriger se probudila na kauču, pored kamina, prekrivena ćebetom. Sanjala je Sigrid i još je nije sasvim napustio utisak da je njena sestra bliznakinja i dalje tu. Kod nje. Da je živa. Da su zajedno, kao što su oduvek bile. Sigrid i Mija. Mija i Sigrid. Dvojke iz Osgorstrana. Rođene u razmaku od dva minuta, jedna plava, druga tamnokosa, tako različite, a opet tako slične.

Mija je samo želela da se vrati u taj san, kod Sigrid, ali se naterala da ustane i pređe u kuhinju. Morala je nešto da doručkuje kako ne bi ispovraćala sav alkohol. Ako nastavi tim tempom, umreće prerano, a to nije dolazilo u obzir.

Osamnaesti april.

Još deset dana.

Uspeće, izdržaće još deset dana. Naterala se da pojede dva parčeta dvopeka, razmatrala je i da popije čašu mleka, ali se odlučila za vodu. Dve čaše vode i još dve tablete. Iz džepa. Nije važno koje. Danas će to biti bela i svetloplava.

Sigrid Kriger.

Sestra, drugarica i ćerka.

11. novembar 1979. – 18. april 2002.

Uvek ćemo te voleti. Nećemo te zaboraviti.

Mija Kriger se vratila na kauč. Posedela je dok nije osetila dejstvo tableta. Otupela je. Spustila se koprena između nje i ostatka sveta. To joj je trebalo. Prošlo je skoro tri nedelje otkako je videla svoj odraz u ogledalu i sada je stvarno morala da se nakani. Morala je da se istušira. Kupatilo na spratu. Izbegavala ga je koliko je mogla, nije želela da se pogleda u velikom ogledalu koje je prethodni vlasnik montirao iza vrata. Padalo joj je na pamet da potraži šrafčiger i reši se te bede, ali nije imala snage za to. Nije imala snage ni za šta. Osim za tablete. I piće. Za tečni valijum u krvotoku, te smeške u krvi, za tu divnu zaštitu od sveg onog trnja koje je toliko vremena plutalo u njoj. Odvažila se i pošla uza stepenice. Otvorila je vrata kupatila i zaprepastila se videvši odraz u ogledalu. To nije bila ona. To je bio neko drugi. Mija Kriger je oduvek bila vitka, ali sada je izgledala bolesno mršavo. Uvek je bila zdrava. I jaka. Sad je nije bilo nigde. Skinula je džemper i farmerke i stala u donjem vešu pred ogledalo. Gaćice su joj labavo visile na kukovima. Ni grama mesa na stomaku i bedrima. Pažljivo je pogladila rebra koja su štrčala, opipala je svako, prebrojala ih. Naterala se da priđe bliže, skroz uz ogledalo, da se pogleda u oči preko oksidisane površine. Svi su uvek hvalili njene plave oči. *Prave norveške oči, Mija*, neko joj je jednom rekao, a ona je, pamti, bila silno ponosna, *norveške oči* – to je zvučalo sjajno. Jer nekad je želela samo da se uklopi, da ne odudara. Sigrid je uvek važila za lepšu od njih dve, možda su zato Miji toliko godili komplimenti? *Žive, plave oči*. Sada više nije bilo mnogo života u njima, već za života su se gasile. Bez sjaja, bez one iskre, okružene crvenilom umesto beonjača. Sagnula se, izvadila još tableta iz džepa farmerki, nagnula se nad česmu i popila ih. Onda se vratila pred ogledalo i pokušala da se uspravi.

Moja mala Indijanka, tako ju je zvala baka po ocu. Da nije tih plavih očiju, stvarno je i mogla da prođe kao Indijanka. Iz plemena Kajova, Sijuks ili Apači. Kao dete je bila opčinjena Indijancima, nije bilo sumnje za koga će navijati. Kaubojski su

bili zloće. Indijanci dobri. *Kako si danas, Mija Mesečev Zračē?* Prekrila je odraz svog lica šakom zahvalno se prisećajući bake. Onda se zagledala u svoju kosu. Mekanu, zift crnu, koja joj je padala na krhka ramena. Dugo nije imala toliku kosu. Na Policijskoj akademiji je počela da se šiša na kratko. Sama, ne kod frizera, samo bi uzela makaze i skresala krajeve. Kako bi pokazala da joj nije stalo do doterivanja. Do pretvaranja. Zato se nije ni šminkala. *Ti si prirodna lepotica, bakina mala Indijanka*, rekla joj je baka jedne večeri dok joj je plela kiku ispred kamina u njihovoj kući u Osgorstranu. *Vidiš li kako su ti lepi kapci, kako su ti duge trepavice? Pa tebe je priroda već našminkala. Ne treba ti druga šminka. Nećemo se doterivati zbog momaka. Momaka će biti kada ih bude.* Sa bakom Indijanka, a u školi Norvežanka. Bilo je to sasvim savršeno. Odjednom je spopade mučnina, tablete nisu donosile samo mir i blagostanje, i ovo se ponekad dešavalo, pošto nije proveravala koje lekove kombinuje. Oslonila se jednom šakom o zid dok nije prošlo najgore, a onda se naterala da podigne pogled, da ostane još malo pred ogledalom. Da vidi sebe. Poslednji put.

Još deset dana.

Osamnaesti april.

Nije mnogo razmišljala o tome kako će izgledati taj poslednji trenutak. Nije se pitala da li će je boleti, da li će joj biti teško da se pusti. U sve one priče kako ti život proleti pred očima, uopšte nije verovala. A šta ako su ipak tačne? Pa šta ako jesu? Njena životna priča već je bila ispisana na njenom telu. Mija Kriger je videla svoj život u ogledalu. Videla je Indijanku sa norveškim očima. Dugu crnu kosu koju je nekad sama šišala, ali sad joj se talasala niz mršava ramena. Zabacila ju je iza uva na jednoj strani i pogledala ožiljak pored levog oka. Rez od tri centimetra, beleg kakav ne bleđi. Osumnjičeni za ubistvo, prilikom saslušanja. Jednu mladu Letonku su pronašli kako pluta u Akerskoj reci. U trenutku slabosti, nepažnje, Mija nije videla nož, ali je uspela da uzmakne, inače bi je oslepio. Mesecima

je nosila povez preko tog oka, da nije bilo lekara iz Ulevolske bolnice, danas bi bila jednooka. Podigla je levu šaku i pogledala u ogledalu. Jednom prstu je nedostajao vrh. Opet osumnjičeni, imanje kod Mosa. *Čuvaj se psa*. Rotvajler joj je skočio za vrat, ali je stigla da podmetne šaku. Još je osećala njegove zube na prstima, paniku u onih nekoliko sekundi koliko joj je trebalo da izvuče pištolj iz futrole i puca keru u glavu. Spustila je pogled ka tetovaži leptira na kuku, odmah iznad gaćica. Devetnaest godina, sloboda, Prag. Letnja romansa sa jednim Špancem, napili su se beherovke i ujutru se probudili sa tetovažama. Ona sa ljubičasto-žuto-zelenim leptirićem na kuku. To joj je ipak izmamilo smešak. Više puta je, kad bi se postidela budalaste mladosti, poželela da ukloni tetovažu, ali nije. Sad više nije bilo ni važno. Pogladiła je malu srebrnu narukvicu iznad desne šake. O konfirmaciji su obe dobile po narukvicu, i ona i Sigrid. Bila je to dečja narukvica, srce, sidro i slovo. Na njenoj M, na Sigridinoj S. Te večeri, kad je prošlo slavlje i gosti otišli kući, njih dve su sedele u svojoj dečjoj sobi u Osgorstranu, a Sigrid je odjednom predložila da ih zamene.

Hoćeš da se menjamo?

Mija nikad više nije skinula svoju srebrnu narukvicu.

Bila je sve odsutnija od lekova, sad je jedva videla svoj odraz u ogledalu. Njeno telo je postajalo poput nekakve udaljene aveti. Ožiljak kod levog oka. Dopola odgrizen mali prst. Češki leptir iznad gaćica. Mršave ruke i noge. Indijanka s tužnim plavim pogledom koji se gasi. Nije mogla više, odvrátila je pogled od ogledala i odvukla se pod tuš. Stajala je pod mlazevima vrele vode sve dok nije potekla ledena.

Izašla je izbegavši da pogleda ogledalo. Prešla je gola u dnevnu sobu i obrisala se pored kamina u kojem niko nije naložio vatru. Otišla je u kuhinju po još jedno piće. I po još tableta iz fioke. Obukla se žvaćući ih. Sve ošamućenija. Čista spolja, a uskoro i iznutra.

Obukavši jaknu i kapu, Mija izađe iz kuće. Vratila se na obalu, sela na stenu i pustila da joj pogled odluta ka horizontu. *Pogled ka pučini*. Odakle joj ta fraza? A, da, bio je to slogan onog festivala, dabome, festivala pobune protiv norveškog filma, pokrenule su ga poznate ličnosti željne promena u norveškoj kinematografiji. Mija Kriger je oduvek bila filmofil, ali nije razumela kako bi se to norveški film poboljšao ako se samo izbace scene zurenja u pučinu. Uvek joj je bilo strašno neprijatno u ime onih mučenika koji su imali da glume policajce na filmu, često je morala i da napusti projekciju iz saosećanja prema nesrećnicima kojima su dodelili te tupave replike a režiser im govorio kako da se ponašaju, bilo bi je blam u njihovo ime. Vratite vi meni zurenje u pučinu. Osmehnula se za sebe i nategnula iz flaše koju je ponela sa sobom. Uostalom, da nije odabrala to mesto da umre, ne bi imala ništa protiv ni da živi na njemu.

Osamnaesti april.

Ta ideja joj je došla iznenada, poput otkrovenja, i otad je sve zapravo bilo u redu. Sigrid je pronađena mrtva 18. aprila 2002. u podrumu jedne zgrade na Tejenu u Oslu, na buđavom dušeku, sa iglom u ruci. Ni kaiš nije opustila. Predoziranje. Za deset dana navršice se deset godina otkako se to desilo. Njena draga, slatka, predivna Sigrid skončala je u jednom štrokavom podrumu od prekomerne doze heroina. Samo nedelju dana pošto ju je Mija pokupila sa klinike za odvikavanje u Valdresu.

Kako je samo divno Sigrid izgledala posle te četiri nedelje na selu. Rumena, ponovo nasmejana. Dok su se vozile za Oslo, bilo je skoro kao nekad, smeh i igre, kao u njihovoj bašti u Osgorstranu.

„Ti si Snežana, a ja Trnova Ružica.“

„Hoću ja da budem Trnova Ružica, zašto sam ja uvek Snežana?“

„Zato što si crna, Mija.“

„A, dakle zato?“

„Da, zato, zar nisi dosad ukapirala?“

„Nisam.“

„Baš si tupava.“

„Stvarno tako misliš?“

„Ne, ne mislim.“

„A zašto se uopšte igramo Snežane i Trnove Ružice, kad njih dve spavaju sto godina i čekaju da ih probudi neki princ, to je baš dosadno, a i same smo ovde, niko neće doći.“

„Doći će, Mija, videćeš, jednog dana će doći.“

U Sigridinom slučaju ispostavilo se da je taj princ jedna propalica iz Hortena. Predstavljao se kao muzičar, čak je i imao nekakav bend koji nikad nije nastupao, već su stalno sedeli i duvali, ili šmrkali, ili se boli u venu. Prokleti žgoljavi podbuli luzer. Mija Kruger nije uspevala ni da prevali njegovo ime preko jezika, i sad joj je pri samoj pomisli na njega pripala muka, pa je morala da ustane i udahne duboko. Pošla je stazom preko stena, pored kućice za čamce, i sela na mol. Daleko, na kopnu, ljudi su se vrzmali uokolo, bavili svojim ljudskim poslovima. Koliko li je sati? Zaklonivši oči šakom, pogledala je ka suncu. Otpila je još malo iz flaše osećajući kako tablete počinju da deluju, kako joj oduzimaju čula, ispunjavaju je ravnodušnošću. Pustila je da joj se noge klata sa mola i okrenula lice ka suncu.

Markus Skug.

Sigrid je imala osamnaest godina, a taj skot dvadeset dve. Skot se preselio u Oslo i počeo da visi s narkomanima kod Železničke stanice. Posle nekoliko meseci Sigrid je došla za njim.

Četiri nedelje odvikavanja. Nije to bio prvi put da je Mija pokupi s neke klinike, ali tad joj se činilo da se nešto promenilo. Mislila je da je Sigrid pronašla novu motivaciju. Nije bilo onog praznog narkomanskog osmeha kao posle dotadašnjih odvikavanja, svih onih laži, laži, laži i čekanja prve prilike da utekne i da se ufiksa, ne, tada je bilo nečeg novog u njenom pogledu. Izgledala je samouvereno, bila je skoro pa ona stara.

Svih tih godina Mija je beskonačno lupala glavu oko toga. Zašto baš Sigrid? Iz dosade? Zbog roditelja? Ili samo zbog tog žgoljavog, rašrafljenog bednika? Zbog nekakve ljubavi?

Njihova mama je znala da bude stroga, ali nikad bez mere. Tata je pak bivao previše dobar, ali zar to ima veze? Eva i Ćire Kriger usvojili su bliznakinje odmah po rođenju. Sve je bilo unapred ugovoreno s majkom, bila je premlada, sama, nije mogla, nije htela, nisu joj ni dali da ih zadrži. A za bračni par bez dece bio je to pravi dar s neba, dve devojčice su bile sve što su želeli, najveća sreća.

Mama Eva bila je vaspitačica u vrtiću *Osgord*. Tata Ćire je držao farbaru *Ule Kriger* u centru Hortena. Mija Kriger je uporno tragala u njihovom odrastanju za razlozima da se Sigrid nauče na heroin, ali ih nije pronalazila.

Markus Skug.

On je bio jedini krivac.

Desilo se to samo nedelju dana po Sigridinom otpustu iz Valdresa. A bilo im je tako lepo u stanu u Vogtovoju ulici. Sigrid i Mija. Mija i Sigrid. Snežana i Trnova Ružica. Ponovo sestre. Mija je čak bila uzela nekoliko slobodnih dana, posle ko zna koliko vremena. A onda ju je jedne večeri na stolu u kuhinji dočekala poruka:

Moram da se vidim sa M.

Brzo se vraćam.

S.

Mija Kriger ustade sa mola i pođe ka kući. Već se malo teturala. Bilo je vreme za još tableta. I još jedno piće.

5

Holgeru Munku je dojadilo da vozi, pa je skrenuo pored puta da predahne. Našao je zgodno odmorište i izašao da protegne noge. Bio je blizu, na samo nekoliko kilometara do tunela za Hitru, ali nije bilo razloga za žurbu. Tip koji je trebalo da ga preveze čamcem nije to mogao pre dva po podne, iz nekog razloga, Holgera Munka je mrzelo da ga zapitkuje. Lokalni policajac s kojim se čuo nije zvučao naročito bistro. Holger nije imao predrasude prema provincijskoj policiji, ali je bio naviknut na drugačiji tempo u Oslu. Doduše, tako je bilo nekad, njegova sadašnja Policijska uprava okruga Ringerike nije bila najzauzetija na svetu. Munk tiho opsova pomislivši nešto veoma ružno o Mikelsonu, ali smesta to povuče. Nije mu kriv bio Mikelson. Kad se jednom pokrene interna istraga, nužno uslede kadrovske promene u kući. Munk je to dobro znao, pa opet...

Seo je na klupu i zapalio još jednu cigaretu. Proleće je te godine poranilo u Trendelagu. Na više drveća je izbilo zeleno lišće, a sneg se gotovo svuda bio otopio. Doduše, Munk nije znao kada inače proleće stiže u Trendelag, ali je čuo priču o tome na lokalnom radiju. Napravio je pauzu od muzike da

čuje vesti. Da li su i dalje uspevali da sakriju onu svoju vest, ili je neki novinar gladan senzacije a široke ruke uspeo da se dodvori nekom magarcu sa Grenlanda? Srećom, to još nije bio slučaj. U vestima nisu pomenuli devojčicu koja je pronađena kako visi sa drveta u Maridalskoj šumi.

Tokom cele vožnje Holgeru je telefon zvrndao i pištao, ali se on nije odazivao. Nije želeo da razgovara niti da odgovara na poruke tokom vožnje. Izvršio je dovoljno uviđaja kada je neko sleteo s puta ili pregazio nekog drugog samo zbog jedne sekunde nepažnje. Uostalom, ništa od toga nije bilo toliko hitno. A i prijalo mu je to malo slobode. Iako baš i nije voleo da sebi to prizna, ponekad bi mu bilo svega preko glave. Sav taj posao, sva ta mala porodična zbivanja. Nije imao ništa protiv toga da obiđe majku u staračkom domu. Nije imao ništa protiv toga da pomogne ćerki oko priprema za svadbu. Svakako nije imao ništa protiv ni da provodi vreme sa Marion, unukom koja je upravo napunila šest godina, ali nešto mu je u svemu tome ipak smetalo. On i Marijana. Naprosto nikad nije ni slutio da bi se među njima bilo šta moglo poremetiti. Pa čak i sada, posle deset godina, i dalje je imao utisak da se nešto u njemu slomilo zauvek, nepopravljivo.

Otresavši te misli, pogledao je telefon. Još dva propuštena poziva od Mikelsona, znao je čega se tiču i nije bilo potrebe da ih uzvрати. Nova poruka od Mirijam, njegove ćerke, kratka i bezlična, kao i obično. Nekoliko poziva od Marijane, bivše žene. O, sranje, zaboravio je da pozove starački dom. A sreda je. Trebalo je da pozove pre nego što je seo u auto. Potražio je broj, ustao i protegao noge.

„Dom za stare *Hevikvejen*, ovde Karen.“

„O, zdravo, Karen, ovde Holger Munk.“

„Zdravo, Holgere, kako si?“ odvrati mu nežan glas. Munk se možda malo i zarumeneo. Očekivao je da mu se, kao i uvek, javi neka starija sestra.

*Holgere, pa je li to nov džemper? Holgere, pa je li to nov sako?
Holgere, pa jesi li ti to potkresao bradu?*

„Nije loše“, reče Munk, „ali bojim se da će mi trebati još jedna usluga.“

„Slobodno reci, Holgere“, reče mu ženski glas kroz smeh.

Nekoliko godina su samo klimali glavom jedno drugome u pozdrav. Karen. Radila je u staračkom domu u koji je njegova majka isprva odbijala da ode, ali se sad činilo da se tamo skrasila.

„Opet je sreda“, uzdahnu Munk.

„Ali ne možeš da dođeš?“

„Ne mogu, nažalost, na putu sam“, odvrati Munk.

„Razumem.“ Karen se opet kratko nasmejala. „Videću može li neko od naših da je odbaci, ako ne može, pozvaću taksi.“

„Naravno, o mom trošku“, požuri Munk da kaže.

„Ne brini ništa.“

„Mnogo ti hvala, Karen.“

„Nema na čemu, Holgere. Pretpostavljam da sledeće nedelje dolaziš.“

„Trebalo bi.“

„Lepo, onda se možda i vidimo.“

„Vrlo verovatno.“ Munk se nakašlja. „Mnogo ti hvala i, ovaj, pozdravi je.“

„Hoću.“

Kada je prekinuo vezu, Munk opet sede na onu klupu.

Zašto je nekad ne pozoveš da izađete? Šta te košta? Na kafu, u bioskop?

Odagnao je tu misao, a utom telefon objavi da mu je stigao mejl. Bio je protiv svega toga, protiv uvođenja tih novih telefona na koje stiže apsolutno sve; hoće li ga ikad ostaviti na miru? Ipak, sada mu je to odgovaralo. Smeškajući se, otvorio je mejl da pročita novi zadatak od Jurija, Rusa kog je upoznao pre nekoliko godina na internetu. Na forumu stranice *math2.org*, stecištu svih štrebera ovoga sveta. Jurij je bio profesor iz Minska od šezdeset i kusur godina. Munk nije mogao da ga nazove

prijateljem, pošto ga ipak nije upoznao, ali su razmenili mejlove i održavali kakav-takav kontakt. Nekad bi raspravljali o šahu, a nekad bi, kao sada, razmenili zadatke za mentalnu gimnastiku.

Voda teče u jedan rezervoar. Svakog minuta količina vode se udvostruči. Potrebno je sat vremena da se rezervoar napuni. Koliko vremena je potrebno da se napuni dopola? J.

Munk je zapalio još jednu cigaretu i malo razmislio dok nije došao do odgovora. Zabavno. Sviđao mu se taj Jurij. Zapravo bi mu povremeno došlo da ga obiđe, zašto da ne? Nikad nije bio u Rusiji, zašto ne bi upoznao uživo nekog koga zna sa interneta? Sada je već imao više poznanika odande, bili su tu *mrmichigan40* iz Sjedinjenih Država, *margrete_08* iz Švedske, *Birrrrdman* iz Južne Afrike. Štreberi koji vole šah i matematiku, ali pre svega obični ljudi, poput njega, pa zašto da ne? Malo putuješ, upoznaš nove ljude, valjda je i to izvodljivo? Zar je stvarno prestar za putovanja? Kada je poslednji put bio negde? Ugledao je svoj odraz u ekranu telefona, pa ga je spustio na klupu pored sebe.

Pedeset četiri. Nije se osećao tako. Osećao se mnogo starije. Ostario je deset godina samo onog dana kada mu je Marijana rekla za nastavnika iz Huruma. Tada je pokušao da ostane miran. Valjda je negde to i slutio. Dugo je ostajao na poslu, a čak i kada bi došao kući, bivao je odsutan u mislima. To je na kraju moralo povući posledice, ali zar baš tada, i na takav način? Ona je bila sasvim opuštena, kao da je uveliko pripremila taj govor. Upoznali su se na seminaru. Ostali u kontaktu. Razvili osećanja jedno prema drugome. Videli su se nekoliko puta, krišom, i ona više nije želela da to bude nečasno. Munk ipak nije uspeo da ostane smiren. On, koji nikad nije digao ruku na drugog. Drao se i razbio tanjir o zid. Galamio je, jurio je po kući. I dalje ga je bilo sramota zbog toga. Mirijam je strčala iz svoje sobe, u suzama. Ona je tad imala petnaest godina; sada je napunila dvadeset pet i bila je spremna za udaju. Petnaest godina, i na majčinoj strani. Nimalo neobično. Koliko je on svih tih godina uopšte bivao kod kuće, tu za njih?

Nije mu se mililo da odgovori na Mirjaminu poruku, bila je tako kratka i hladna, oličenje njihovog odnosa, i nekad, kao i sad, morao je da misli i na to, kao da mu ona fascikla u autu nije bila dovoljna.

Možeš li da odvojiš još nekoliko hiljada? Rešili smo da zovemo i braću i sestre od tetke. M.

Svadba. Naravno, napisao je i prvo dodao smeška, ali ga je zatim izbrisao. Dok je odgovor odlazio, pomislio je na Marion, svoju unuku. Posle njenog rođenja, Mirijam mu je rekla da baš i nije sigurna da on zaslužuje ulogu u životu te bebe. Srećom, posle se predomislila. Sada su mu sati sa divnom, neiskvarenom Marion donosili svetlost u svakodnevicu koja je, ruku na srce, postala dosta mračna nakon povratka u Henefos.

Posle razvoda je prepustio kuću Marijani. To mu je delovalo kao ispravan gest, nije želeo da Mirijam prolazi kroz selidbu i napuštanje stare škole, drugara i rukometnog kluba. On je sebi kupio stančić na Bišletu, dovoljno blizu i dovoljno daleko od posla. I posle premeštaja zadržao je taj stan, a sada je iznajmljivao garsonjeru na obilaznici, nedaleko od policijske stanice u Henefosu. Stvari je i dalje držao po kartonskim kutijama. Nije ni zapakovao mnogo toga, očekivao je da se prašina brzo slegne i da ga vrate u prestonicu, ali sada je već skoro dve godine živeo tako neraspakovan, ne pripadajući ni ovde ni onde.

Prekini da se sažaljevaš. Nekima je mnogo gore nego tebi.

Munk ugasi cigaretu, a misli mu se vratiše na onu fasciklu u autu. Slučajni prolaznik pronašao je telo šestogodišnje devojčice kako visi sa drveta u Maridalu. Munk dugo nije sreo takav slučaj. Nije ni čudo što se na Grenlandu preznojavaju. Dohvatio je telefon i odgovorio Juriju na mejl:

59 minuta ;) HM

Iako je to nerado sebi priznavao, podilazila ga je jeza od fascikle na suvozačkom sedištu. Upalio je motor, uključio se na put i produžio na istok, prema Hitri.

6

Muškarac s tetovažom orla na vratu ovom prilikom je nosio rolku. Nekada je voleo Glavnu železničku stanicu u Oslu, тамошње гуžве биле су савршене за nekog ko se bavi njegovom delatnošću, ali sada su postavili toliko kamera da se gotovo nije moglo proći od njih. Odavno je počeo da zakazuje sastanke i transakcije na drugim mestima, u bioskopima ili ćevabdžinicama gde ti neće tako lako ući u trag ako se zbog transakcija pokrene temeljnija istraga, mada je to retko bio slučaj, više nije radio naveliko. Ipak, malo opreza nikad nije naodmet.

Muškarac sa tetovažom orla na vratu povukao je šešir preko lica i ušao u staničnu zgradu. Ta lokacija nije bila njegov izbor, ali mu je visina ponuđenog iznosa nalagala da se bespogovorno povinuje naređenjima. Kako ga je kupac pronašao, nije imao predstavu, samo mu je jednog dana stigao MMS sa slikom, zadatkom i cenom. A on je postupio kao i obično, poslao je OK u odgovor bez daljih pitanja. Bio je to svakako neobičan zadatak, nikada se nije susreo ni sa čim sličnim, ali je on, kao što je već rečeno, za sve te godine naučio da nikad ne zapitkuje, već da samo obavi svoje i preuzme honorar. Tako je i dosad opstao i tako je zadržao kredibilitnost u svetu

senki. Iako je poslova, a i novca, bilo sve manje, ponekad bi mu šaka dopalo i nešto od čega se može zaraditi. Kao sada. Bizaran upit, da, sasvim neobičan, ali dobro plaćen, a sada je došao do tog dela – do naplate.

Sako, elegantne pantalone, izglancane cipele, aktovka, rolka, čak i lažne naočare. Muškarac s tetovažom orla na vratu izgledao je kao sušta suprotnost samom sebi, a to mu je i bio cilj. Opet, u njegovoj branši nikad ne znaš kada policiji može dunuti da pregleda sve snimke, pa oprez nije naodmet. Izgledao je kao neki računovođa ili bilo kakav drugi poslovan čovek. Iako se to ne bi reklo na prvi pogled, muškarac s tetovažom orla na vratu bio je dosta tašt. Nipošto nije želeo da ga smatraju šminkerom, folirantom, elitom, voleo je svoj žestok izgled, voleo je tetovaže i kožne jakne. Te grozne pantalone su ga stezale u preponama i osećao se u njima kao klovn. Nesrećni sako i te glupave sjajne braon cipele. Šta da se radi. Svota koja ga je čekala u ormariću u garderobi bila je vredna toga. Nepobitno je bila vredna toga. Već neko vreme je bio švorc i taj novac mu je bio preko potreban. A onda će da proslavi, nego kako. Jedva primetno se osmehnuo ispod tih neudobnih naočara i staloženo i oprezno produžio kroz staničnu zgradu.

Prva poruka mu je stigla pre oko godinu dana, a posle ih je pristizalo još. MMS sa slikom i iznosom. Prvi put je pomislio da je posredi nekakva šala, upit je bio tako konkretan i čudan, ali je obavio posao uprkos tome. I bio isplaćen. Tako i sledeći put. I treći. Posle mu više nije bilo važno šta je posredi.

Svratio je u kiosk *Narvesena* po novine i cigarete. Sasvim običan dan, vraća se s posla. Sasvim normalno ponašanje za jednog računovođu. Novine je gurnuo pod mišicu i produžio ka garderobi. Na ulazu je poslao SMS:

Tu sam

Saćekao je odgovor. Kao i obično, stigao je vrlo brzo. Na ekranu mu se pojavio broj ormarića i šifra za njegovo otključavanje. Obazrevši se dvaput, pošao je duž redova ormarića

dok nije našao svoj. Železničkoj stanici treba odati priznanje što je ukinula one ključice zbog kojih ste se morali sastajati po sporednim uličicama. Sad je i samo lozinka bila dovoljna. Muškarac s tetovažom orla na vratu ukucao je brojeve i začuo škljocaj kada se ormarić otvorio. Unutra se, kao i obično, nalazila jedna mrka koverta. Izvadio ju je iz ormarića trudeći se da se ne obazire, treba suzbiti sumnjivo ponašanje dok si pod kamerama. Otvorio je aktovku i brzo tutnuo kovertu u nju. Sa osmehom je ustanovio da je ovog puta mnogo deblja. Poslednji zadatak. Vreme je za konačan obračun. Pošao je iz garderobe uz stepenice, kroz hol, sve do *Burger kinga*, gde se zaključao u toalet. Otvorio je aktovku, izvadio kovertu, ustreptao od iščekivanja. Kada je video sadržaj, iscerio se od uva do uva. Unutra se nije nalazila samo ugovorena svota, u dvestotkama, kako je uvek tražio, već i kesica belog praška. Muškarac s tetovažom orla na vratu otvori providnu kesicu, oprezno liznu ono što je bilo u njoj, a onda mu se usta razvukoše u još širi kez. Nije imao pojma ko je njegov nalogodavac, ali dotični se dobro raspitao. Njegovi dobri poznanici znali su koliko voli taj prašak.

Pronašao je telefon i, kao i obično, odgovorio.

Ok. Hvala.

Obično nije zahvaljivao, ipak je to samo posao, ništa lično, ali ovog puta nije odoleo, zbog bonusa i ostalog. Odgovor mu je stigao za nekoliko sekundi.

Uživaj

Čovek s tetovažom orla na vratu osmehnuo se i vratio kovertu i kesicu u aktovku, pa pošao nazad u stanični hol.

Mija Kriger je sedela na steni. Nosila je belu kapu preko crne kose i zaogrnila se ćebetom. Bilo je podne. U apoteci je našla da je te godine proleće poranilo u Trendelagu, ali njoj je uglavnom bilo hladno i nije baš iskusila to navodno otopljenje.

Još šest dana. Šest praznih polja u kalendaru u kuhinji. Radovala se tome.

Smrt nije tako strašna.

Proteklih dana osećala je sve više taj spokoj, izvesnost da će se uskoro pustiti. Izvadila je dve tablete iz džepa kabanice i sprala ih pićem iz flaše koju je ponela. Osmehnula se za sebe i pogledala ka pučini. Na horizontu je plovila ribarska barka. Aprilsko sunce bojilo je oblake i ogledalo se u moru kod stene. Proteklih dana je mnogo razmišljala. O svojim najbližima, tačnije, o onima koji su joj nekad to bili. Sada je ostala samo ona, a uskoro ni nje više neće biti. Na ovoj planeti. *U ovoj stvarnosti*, što bi rekla njena baka. Osmehnuvši se, Mija nategnu iz flaše.

Sigrid je bila svačija miljenica. Sigrid, sa dugom plavom kosom. Sigrid, odličan đak. Svirala je flautu, igrala rukomet, bila dobra sa svima. Miji nikad nije smetala sva ta pažnja koja je poklanjana Sigrid. Sigrid je nikad nije zloupotrebila, nikad

ni o kome i ni o čemu nije rekla ružnu reč. Sigrid je naprosto uvek bila fantastična, ali je Miji godilo kada bi je baka odvojila u stranu i rekla joj da je posebna.

Znaš li ti da si sasvim posebna? Sva deca su dobra, ali ti, Mija, znaš i nešto više od njih, zar ne? Ti vidiš i ono što drugi ne primete.

Iako baka nije bila njena prava baka, Mija je oduvek osećala nekakvu povezanost s njom, nekakvu srodnost. Možda zato što su ličile spoljašnjim izgledom. A možda i zato što se prema Miji postavljala kao drugarica, saučesnica u tome što su drugačije. Baka joj je ispričala sve o svom životu, ništa nije krila. Da je bila sa mnogim muškarcima i da se muškaraca ne treba plašiti, da su pitomi kao kunići. Kao i da je znala da predvidi budućnost, i da postoji više od jedne stvarnosti, pa se smrti ne treba plašiti. To su ovi hrišćani, govorila je baka, izmislili da je smrt nešto ružno, kako bismo se svi plašili njihovog boga, smrt je pakao, ili raj, svakako kraj svega u njihovim očima, ali znaš šta, Mija? Baka nije baš ubeđena da je smrt kraj svega. Ja se u svakom slučaju nje ne plašim.

Zli jezici Osgorstrana nadenuli su njenoj baki nadimak Veštica, ali ona nije hajala za to. Mija je lako uviđala na šta ti ljudi ciljaju, baka je, sa razuzdanom sedom kosom iznad bistrjih, tamnih očiju, bila upadljivo drugačija od drugih. U prodavnici bi galamila o najčudnijim stvarima, a često bi presedela celu noć u bašti zureći u mesec i smejući se za sebe. Znala je veštine koje bi se u srednjem veku sigurno proglasile veštičarenjem, a Miju je prisvojila najpre kao šegrta.

Mija je sebe smatrala srećnom. Odrastala je u mirnom okruženju, sa dobrom majkom i divnim ocem, i sa bakom koja je živela samo nekoliko kuća od njih. Sa bakom koja ju je stvarno poznavala, videla ko je ona, koja joj je govorila da je posebna.

Lakim korakom, Mija, uvek lakim korakom.

Bakine poslednje reči, na samrti, kada je namignula svojoj miljenici. Mija podiže flašu ka oblacima.